UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Ivreivrando. Titvlvs XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

ce *a* reſpondere, abſque rationabili cauſa recuſet, aut nolit, ſeu contumaciter ſe abſentet, haberi debet (ſuper iis, de quibus in ejusdem poſitionibus interrogatus extitit) pro confeſſo. Verùm ſi antequam reſpondere ſic juſſus fuerit, eum contumaciter abſentari contingat, tunc pro confeſſo non debet haberi: ſed eſt aliàs contra eum, tanquam contra contumacem (prout ratio dictaverit) procedendum.

DE TESTIBVS ET ATTESTATIONIBUS.

TITVLVS X.

CAP. I.

Socius in crimine ſimoniæ admittitur in teſtem, ſi ſit ſocius criminis tantùm, & agatur civiliter: aliàs non. Ioan. And.

Gregorius IX. *in concilio generali Lugdunenſi.*

MEdiatores (per quos ſcelus ſimoniæ plerunque committitur) ad teſtimonium contra ſceleris ejusdem auctores (in deteſtationem criminis) admittuntur, ſi non agatur criminaliter, ſed civiliter, & emolumentum exinde non fuerint aſſecuti.

CAP. II.

Ponit modum remiſſionis curiæ: & dat modum jurandi ſuper poſitionibus, & dicit per quem jurari debeat: dat modum reſpondendi, & modum teſtes probatorios reprobandi, & reprobatorios iterum reprobandi. h. d. Ioan. And.

Idem.

PRæſentium auctoritate mandamus, quatenus in cauſa, quæ inter Abbatem & conventum S. Nicolai Andegavenſis ex una parte, & priorem & conventum de Paldigen. Lyconen. diœceſis ex altera (ſuper eo quòd iidem Abbas & conventus, ſe ab ipſis Priore & conventu de Paldigen. poſſeſſione ſubjectionis ejusdem prioratus aſſerunt ſpoliatos, & ſuper irritanda quadam compoſitione olim inita inter partes, & rebus aliis) vertitur: ab eisdem Abbate & priore, nomine ſuo, & in animas conventuum eorundem, vel majoris & ſanioris partis ipſorum, recepto juramento de veritate dicenda: injungas dictis Abbati & priori, (ut tam ponendo, quàm reſpondendo) dicant veritatem, quam (ſuper poſitionibus tibi ſub bulla noſtra tranſmiſſis) ipſi ſciunt, & per illos intelligunt, in quorum animas juraverunt. Præterea ſigillatim ſuper quolibet articulo in qualibet poſitione contento facias à partibus ſufficienter ad invicem reſponderi: nulla prorſus ab eis ſuper ipſis poſitionibus contradictione recepta. Sine juramento autem à ſyndico utriuſque partis quid ſciat de hujuſmodi poſitionibus vel credat, inquiras. Teſtes etiam, quos ſuper articulis ſub eadem bulla tranſmiſſis, pars dictorum prioris & conventus duxerit producendos, ad reprobandos teſtes partis alterius in cauſa principali productos (quorum nomina in eisdem articulis continentur) uſque ad Kal. Novemb. proximò futuri, examines (ſecundùm partis adverſæ interrogatoria, quæ tibi ſub eadem bulla tranſmittimus) diligenter: primò tamen in perſonam cujuslibet teſtis à prædictis Abbate & conventu producti, facta ſigillatim ſpecificatione criminum, & aliorum objectorum ſibi, in eisdem articulis contentorum. Si verò dicti Abbas & conventus aliquos teſtes coram te produxerint, cōtra teſtes *b* ab eisdem priore & conventu producendos [illegible] los (quos ipſi Abbas & conventus, tibi ſuper [illegible] ne teſtium productorum prioris & conventus [illegible] cauſa *a* produxerint) percipere, ac eos uſque ad [illegible] das Februarii proximò futuri diligenter [illegible] cures: ſimul ſpecificatione criminum, & [illegible] contra teſtes eorundem prioris & conventus [illegible] rint) obſervata: prius tamen præſtito juramento [illegible] curatore dictorum Abbatis & conventus, quod [illegible] malitia non procedant.

CAP. III.

Advocatus vel procurator principalis cauſæ, in cauſa [illegible] onis teſtificari non poteſt. Iuramentum autem (præſumptione [illegible] ciente pro appellante) ſibi deferri non debet, [illegible] Dominicus.

Innocentius IV. *in generali concilio Lugdunenſi.*

ROmana eccleſia: & infrà. In appellationi[illegible] is qui appellantis procurator vel advocatus [illegible] judicio fuerat, non recipiatur in teſtem. Neque [illegible] ctè ipſi appellanti (præſumptione faciente pro [illegible] tur etiam juramentum: ſed tunc cùm [illegible] rum & ipſius cauſæ circumſtantiis, id fuerit [illegible]

DE IVREIVRANDO.

TITVLVS XI.

CAP. I.

Prælati, canonici, rectores, & officiales [illegible] ſtatuta, & conſuetudines loci vel eccleſiæ ſervare, prætextu [illegible] juramenti non obligantur ad illicita, impoſſibilia vel [illegible] eccleſiaſticæ libertati: nec ad ea debet [illegible] And.

Nicolaus III.

COntingit *b* in nonnullis eccleſiis [illegible] conſuetudine obſervari, quod nec [illegible] lati (cùm primò ad eccleſias [illegible]) admittuntur, nec canonici (cùm de [illegible] novis canonicis agitur) aliter recipiuntur [illegible] jurent ſtatuta & conſuetudines ipſarum [illegible] ſcripta & non ſcripta inviolabiliter obſervare. [illegible] laicos etiam in multis civitatibus, caſtris, & terris, [illegible] poteſtatibus, rectoribus vel officialibus [illegible] ſuetudinis morbus irrepſit: quod poteſtates, [illegible] & officiales hujuſmodi, ad poteſtatias, [illegible] cia eadem (niſi prius ſervaturos ſe ſtatuta [illegible] corum clauſa *c* juraverint) nullatenus [illegible] Quia verò in ſtatutis, conſuetudinibusque [illegible] terdum aliqua reperiuntur illicita ſeu impoſſibilia [illegible] obviantia eccleſiaſticæ libertati (ne ſub tali [illegible] tate jurandi, ſic jurantibus peccandi occaſio [illegible] cùm juramentum non fuerit, ut eſſet iniquitatis [illegible] lum, inſtitutum) hac generali conſtitutione [illegible] periculis obſiſtere cupientes: præcipimus à [illegible] que ſcientibus contineri in prædictis conſuetudinibus & ſtatutis, illicita, impoſſibilia vel libertati eccleſiaſticæ obviantia, juramenta hujuſmodi aliquatenus [illegible] præſtari. Et talia juramenta ea intentione [illegible] facta, ut etiam illicita vel impoſſibilia, ſeu eccleſiaſticæ libertati obviantia obſerventur (cùm etiam ſub [illegible] tentione præſtari non poſſint abſque divinæ [illegible] offenſa) decernimus in hujuſmodi illicitis, impoſſibilibus, ſeu libertati eccleſiaſticæ obviantibus, non [illegible] da: quin potius pro animarum ſalute, ſi ſub forma [illegible] dicta vel ſimili aliquos ignorantes prædicta illicita [illegible]

a *Vide ſupr. c. prox. & ff. de interrog. act. l. ſi ſine. ſupr. de dolo. ſicut ibi de hoc Ioan. And.* b *Not. quòd judex poteſt præfigere terminum ad reprobandas perſonas teſtium ante publicationem atteſtationum. Nam atteſtationes publicatæ non erant, quia judex eas cauſas tenebatur remittere. Pet. de Anch. Font.*

a *Dictio, cauſa, deeſt in antiq. codic.* b *De [illegible] de Decium in rub. de conſt. 1. lect.* c *an ſit differentia [illegible] ſimpliciter, obſervare ſtatuta, vel contenta in ſtatuto, vel [illegible] ſtatuto, vide Fel. in c. cum acceſſiſſent de conſtit.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

impoſſibilia, vel libertati eccleſiaſticæ obviantia jurare contigerit, ad obſervanda duntaxat licita, poſſibilia & non obviantia libertati eccleſiaſticæ, jurantium referri debet intentio. Declaramus quoque juramenta ſub hujuſmodi generalitate qualitercunque & ſub qualicunq; [a] verborum forma præſtita vel præſtanda, ad licita, poſſibili, & libertati eccleſiaſticæ non obviantia [b], tantùm extendi: ipſosque jurantes ad alia per præſtationem juramenti hujuſmodi non teneri.

CAP. II.

Per eccleſiaſticum judicem ordinarium loci, compellitur judex ſecularis eccleſiaſtica cenſura, jus canonicum, quod ad proviſionem animarum ſtatutum eſt, ſervare.

Bonifacius VIII.

Licet mulieres, quæ alienationibus dotium & donationum propter nuptias conſentiunt non contravenire, proprio juramento firmantes, ſervare juramentum hujuſmodi non vi nec dolo præſtitum, de jure canonico teneantur: quia tamen quidam judices ſeculares contra præfatas alienationes audiunt, quamvis eis conſtet legitimè de hujuſmodi juramento [c]. Nos animarum periculis obviare volentes, eoſdem judices ad ſervandum hoc jus canonicum, per locorum ordinarios cenſura eccleſiaſtica decernimus compellendos.

CAP. III.

Electus poſt ſacramentum, ponens vel reſpondens contraria dicto (niſi rationabiliter excuſetur) velut perjurus à confirmatione repellitur. Idem ſi hoc fecerit procurator, ipſo mandante, vel ratum habente, vel non revocante. h. d. Ioan. Andr.

Idem.

Cum in poſitionibus ſuper electionis tuæ negotio (poſt juramentum in cauſa præſtitum) à te datis, ſeu reſponſionibus, quas ad poſitiones tui adverſarii feciſſe cognoſceris, reperiatur contrarietas manifeſta: tibi tanquam perjuro (niſi juſta cauſa & rationabilis te excuſet) ſuper ipſa electione perpetuum ſilentium imponi debebit.

Idem fiet, ſi (te expreſsè mandante, vel etiam ex poſt facto ſciente, ac ratum habente, ſeu non revocante) poſitiones, aut reſponſiones hujuſmodi contrarias tuo nomine tuus fecerit procurator.

DE EXCEPTIONIBVS.

TITVLVS XII.

CAP. I.

Sex ſunt dicta hujus decretalis. Primò ponit arengam, & jus antiquum, & conſtitutionis cauſam. Secundò dicit, quòd reus, qui contra actorem de excommunicatione excipit, ut ipſum repellat ab agendo, debet ipſius excommunicationis ſpeciem, & nomen excommunicatoris exprimere, & eam intra octo dies probare: aliàs judex procedet in cauſa, & illum in expenſis condemnabit. Tertiò dicit, quòd ſi iterum objiciatur, & probetur eadem vel alia excommunicatio, actor repellitur: ſed quæ acta ſunt, valebunt. Quartò, quòd ultra duas vices hæc exceptio non opponatur, niſi ex cauſa. Quintò, quòd ſi opponitur poſt rem judicatam, impeditur executio, ſed ſententia nihilominus valet. Sextò dicitur, quòd judex publicè excommunicatum, reo non opponente, ex ſuo officio debet ab agendo repellere. Ioan. Andr.

Innocentius IV. *in concilio Lugdun.*

Pia [a] conſideratione ſtatuit mater eccleſia, quòd majoris excommunicationis exceptio, in quacunque parte judiciorum oppoſita, lites differat, & repellat agentes: ut ex hoc magis cenſura eccleſiaſtica timeatur, communionis [b] periculum evitetur, contumaciæ vitium reprimatur, & excommunicati (dum à communibus actibus excluduntur) rubore ſuffuſi, ad humilitatis gratiam, & reconciliationis affectum faciliùs inclinentur: ſed hominum ſuccreſcente malitia quod proviſum eſt ad remedium, tendit ad noxiam. Dum enim in cauſis eccleſiaſticis frequentius hæc exceptio per malitiam opponitur, contingit interdum differri negotia, & partes fatigari laboribus & expenſis: proinde (quia morbus iſte quaſi communis irrepſit) dignum duximus communem adhibere medelam. Si quis igitur excommunicationem opponit, ſpeciem illius, & nomen excommunicatoris exprimat, ſciturus eam rem ſe deferre debere in publicam notionem, quam intra octo dierum ſpatium ([c] die in quo proponitur minimè computato) probare valeat apertiſſimis documentis. Quòd ſi non probaverit, judex in cauſa procedere non omittat: reum in expenſis, quas actor ob hoc diebus illis ſe feciſſe docuerit, præhabita taxatione condemnans. Si verò poſtmodum inſtantia durante judicii, & probationis copia ſuccedente, de eadem excommunicatione, vel alia excipiatur iterum, & probetur, actor in ſequentibus excludatur, donec meruerit abſolutionis gratiam obtinere: iis, quæ præceſſerunt nihilominus in ſuo robore duraturis. Proviſo, quòd ultra duas vices hæc non opponatur exceptio, præterquàm ſi excommunicatio nova emerſerit, vel evidens, & prompta probatio ſupervenerit de antiqua. Sed ſi poſt rem judicatam talis exceptio proponatur, executionem impediet: ſed ſententia, quæ præceſſit non minus robur debitum obtinebit: eo tamen ſalvo, ut ſi actor excommunicatus ſit publicè, & hoc judex noverit [d] quandocunque (etſi de hoc reus non excipiat) judex ex officio [e] ſuo actorem repellere non poſtponat.

CAP. II.

Exceptio rei judicatæ per eccleſiaſticum judicem admitti debet in foro ſeculari, & è converſo. Ioan. Andr.

Bonifacius VIII.

Cum quidam ſeculares judices (dum coram eis excipitur de re per eccleſiaſticum judicem judicata, in caſu, quoad eum pertinet cognitio de conſuetudine, vel de jure) recuſent excipientes audire, in derogationem juriſdictionis eccleſiaſticæ & contemptum: Decernim' ut per cenſuram eccleſiaſticam ab iniquitate coërceantur hujuſmodi; & ad admittendum exceptionem eandem [ubi aliàs de jure debet admitti] à locorum ordinariis compellantur.

Similiter eccleſiaſtici judices [ſi coram ipſis excipiatur de re per ſecularem judicem judicatâ] exceptionem ipſam admittant, in iis, quæ animarum periculum non inducunt: per ſuperiores ſuos [niſi fecerint] animadverſione debita caſtigandi.

DE PRÆSCRIPTIONIBVS.

TITVLVS XIII.

CAP. I.

In præſcriptionibus ſufficit bona fides, ubi jus commune,

a *Al. quacunq;.* b *hic generalis principii confirmatio trahitur ad illicita, & alia de quibus in text. Alex. conſil. 59. volum. 1. & Dec. conſil. 172.* c *vide not. per Rom. ſing. 498. in cap. ubi juramentum. & 499. incip. tu ſcis. & per Ioan. And. in cap. cum laicus. de foro competent. adde Fel. in c. 1. ext. de jurejur.*

a *De intellectu vide Covarruv. in cap. quamvis. de pac. lib. 6. in 3. par. relicto. §. 3. & Lud. Gom. in reg. cancellariæ, de annali poſſeſſore, quæſt. 44.* b *al. & communionis.* c *ſed ſi ultimus dies eſſet feriatus, an talis inter octo eſſet computandus, docet Fel. in cap. fin. de except.* d *Not. quòd non ſequitur, iſte eſt publicè excommunicatus, ergo judex ſcit. Vide §. notandum. 2. q. 1. Anch. Fent.* e *vide Dec. in c. paratt. de appell.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN